

Věčná

STRÁŽ

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník V. — Číslo 20

V Zlatci dne 5. května 1950

Cena Kčs 3

Ve znamení demokracie, míru a socialismu

V celém světě se odehrává boj mezi silami vykořisťovatelských tříd a pracujících, mezi temnými silami včerejška a rostoucími nepřemožitelnými silami zítřka, silami demokracie, socialismu a míru. V tomto boji imperia- listický tábor vyvíjí obrovský nápor politický, hospodářský, ale také ideolo- gický, jemuž bychom nedovedli čelit, kdybychom nestáli skálopevně na půdě marxismu-leninismu.

Je zákonitostí dějin, že síly tvůrců nového světa, budovatelů radostné budoucnosti lidstva, síly pokroku a míru, v čele s SSSR se rozvíjejí, den- nodenně rostou, zatím co síly vykořisťovatelů, utlačovatelů, dobyvatelů — v čele s výbojným a nesnášenli- vým americkým imperialismem — přes všechnu svou zuřivou agresivitu se zmenšují a slábnou. Přesvěd- čivým důkazem toho je světovější vítězství čínského lidu a velký vý- znam tohoto vítězství pro rozložení sil ve světě. Stejně jako v Asii, též v Evropě se upevňuje fronta bojov- níků za mír. Stále více se ukazuje také mocná a životodárná síla prole- tářského internacionalismu, která do- vede překlenout a překonat nejhlu- bší propasti národnostních, rasových a jiných předsudků a vytvářet přátelství mezi národy, které v minu- losti — vinou svých vládnoucích tříd, vinou svých panských režimů — stá- vily po celá staletí proti sobě jako ne- přátelé, jako útočník a ohrožený, ja- ko ovládací a podmaněný.

Ani největší optimista, ani ten, kdo viděl vývoj a vzájemný poměr stře- doevropských národů v nejrůzověj- ších barvách, nemohl předpokládat, že za krátkých pět let po skončení nejstrašnější války, jakou poznaly dějiny, že za krátkých pět let trvání lidové demokratických režimů, vy- tvoří se taková upřímná bratrská a bezvýhradná spolupráce, jaká dnes existuje mezi Maďarskem a Česko- slovenskem, že se vyvinou takové bratrské a srdečné vztahy, jak jsou dnes mezi námi a přátelskou repub- likou Polskou a že se naše národy ocitnou na platformě takového upřím- ného přátelství a porozumění a sym- patii, jaké se dnes rozvíjejí mezi námi a lidovou republikou Němec- kou. Je to velké vítězství podmaňu-

Významné úkoly místních národních výborů

Vývoj naší lidové správy od re- volučních dnů roku 1945 je dokladem jak moc lidu se v naší lidové de- mokratické republice stále zpevňuje a stále šířeji uplatňuje. Zřízení národ- ních výborů bylo jednou z prvních revolučních vymožeností našeho pra- cujícího lidu. Jejich působnost se ovšem v prvních dobách po revoluci dílem setrvačností, dílem vlivem zá- měrných snah reakce nerozvíjela ješ- tě plně v tom směru, jaký byl s hle- díska budovatelského úsilí žádoucí. Mnohé místní národní výbory se v prvních dobách omezovaly více méně na úřadování a správu lokálních zá- ležitostí a neuvědomovaly si, že jsou vlastně orgány státní moci. Teprve ústava 9. května 1948 vyslovila jas- ně tuto zásadu, která je základním článkem v nové organizaci národ- ních výborů krajských, okresních a také nařízení o organizaci místních národních výborů ze dne 28. II. 1950.

Je přirozeno, že naše nastoupení cesty k socialismu od února 1948 u- kládá také místním národním výbo- rům řadu úkolů. Místní národní výbo- ry mají především v duchu naší ge- nerální politické linie pomáhat vy- tlačovat a omezovat kapitalistické prvky, podporovat a upevňovat prvky socialistické ve všech oborech hos- podářství a zpevňovat svazek dělní- ků a rolníků. Z našeho plánovaného hospodářství vyplývají pak pro míst- ní národní výbory zejména tyto úko- ly. Místní národní výbory mají se státi v rámci jednotného hospodář- ského plánu článkem, který plánuje a řídí hospodářskou, kulturní, sociál- ní a zdravotní činnost v obci tak, aby se životní úroveň pracujících lidu ne- ustále zvyšovala. Proto se také v me- zích své působnosti místní národní výbory účastní vypracování, provádě- ní a kontroly plnění jednotného hos- podářského plánu. Z vlastního poslá- ní místních národních výborů plyne péče o plánovitou výstavbu a vše- stranný rozvoj obce. Úkolem míst-

ních národních výborů je dále zajiš- ťovat předpoklady plynulé výroby a podporovat ji při plnění jejich úkolů. V oboru zemědělském pomáhají ná- rodní výbory budovati jednotná ze- mědělská družstva, podporují je v je- jich činnosti, starají se o zvelebo- vání živočišné i rostlinné výroby a její zmechanisování, zajišťují co nej- lepší využití strojů, potahů, stájových a jiných prostorů, potřebných pro ze- mědělskou výrobu. Všechna tato čin- nost musí směřovati k podpoře ma- lých a středních rolníků. V rámci své působnosti zajišťují místní národní výbory řádné zásobování a výživu obyvatelstva, dbají, aby se stále zlep- šovala. Pečují o řádný výkon a roz- šířování sociálních služeb a pomáhají při organizaci a ochraně práce, zejmé- na pak o mobilisaci pracovníků. S tím souvisí i péče o zdraví obyvatel- stva, zejména o veřejnou hygienu, zdravé bydlení, jakož i o rozšiřování zdravotních služeb.

Také na poli kulturním připadá místním národním výborům důležitá funkce v úsilí o neustálé zvyšování kulturní úrovně lidu podporou škol- ství, osvěty a tělesné výchovy. Je samozřejmé, že místní národní výbo- ry musí býti věrnými strážci lidové demokratického zřízení a spolupů- bit při obraně vlasti. Pečují také o bezpečnost osob a ochranu práce pracujících, pečují o ochranu majetku především národního a družstevního, jakož i o ochranu úrody. Ve spolu- práci s organizacemi pracujících a ostatními složkami veřejného života vyvolávají místní národní výbory ini- ciativu nejširších vrstev obyvatelstva a organizují plnění úkolů celostátních i místních.

Již z tohoto stručného výpočtu hlavních úkolů místních národních výborů vyplývá, jak důležité poslání jim připadá a z tohoto hlediska nutno i hodnotit význam jejich reorganisa- ce, která v těchto dnech a týdnech probíhá.

jičí síly proletářského internaciona- lismu, je to přesvědčivé vítězství uče- ní marxismu-leninismu, je to slavné vítězství jednoty národů, osvoboze- ných od kletby kapitalismu a otroc- tví a budujících svůj nový a šťastný domov ve znamení demokracie, so- cialismu a míru. Všechno to vštěpuje

nám skálopevně přesvědčení, že věc míru zvítězí. Nejlepším lékem na americkou válečnou horečku je síla a jednota světového mírového tábora. Právě proto velmi záleží na tom, aby světové mírové hnutí bylo silné a organizované a aby denně mobiliso- valo lidové masy na obranu míru.

Máj

budovatelů světového míru

Na letošních celostátních oslavách prvního máje jsme ve slavnostním vzrušení vzpomínali i na doby dřívější, kdy tento svátek práce byl ve znamení boje proti kapitalistickému útlaku a vykořisťování a kdy pracující lid měst a venkova v tento den manifestoval právo nejen na práci, ale často i na holý život.

Dnes, v krátkém pohledu na temnou minulost, jsme o to radostnější, vidíme-li, o jaký kus cesty kupředu zatím došel náš pracující lid pod vedením dělnické třídy. Co kdysi bylo velikým snem průkopníků socialismu, to je dnes věcí celostátního zájmu, věci vládnoucí třídy dělnické a každého poctivého občana republiky, který nemůže přehlédnout ohromné rozdíly v politickém a hospodářském vývoji své vlasti.

Letošního prvního máje jsme proto vyšli do ulic jako svobodní a radostní občané státu, kteří jsou si dobře vědomi toho, že jen na nich záleží, jaká bude jejich budoucnost. Budoucnost je v jejich oddanosti k lidové demokratickému řádu, v jejich práci a v důvtipu, jak výsledky této jejich práce obrátit k prospěchu všech, kteří pracují.

Ale letošní první máj měl vedle své radostné části i výslovný ráz bojovný, jak si jej určila dělnická třída v konečné fázi svého zápasu s odumírajícím světem kapitalistickým. Mohutné řady manifestujících v našich městech znova a s pevným odhodláním se postavily proti útočné a loupežné politice západních imperialistů, proti válečnému bloku, zvyšování zbrojení a výrobě atomových pum. Jasně na všechny strany bylo od nás vyřčeno, že jako jeden muž stojíme proti politice obnovování fašismu, ochrany válečných štváčů a pollačování svobody na celém světě a že v tomto boji, spojení se Sovětským svazem a se všemi pokrokovými národy, vytrváme až do vítězného konce.

A právě svátek prvního máje nám znova ukazuje i radostný pohled do budoucna. Dříve se bojovalo o právo na práci a proti vykořisťování pracujících a tento boj byl ve velké části světa vítězně vybojován. Proto jsme všichni věřili, že i tato část našeho boje k vyhlazení imperialismu a k spojení všech národů k výstavbě socialistické budoucnosti, bude jednoho dne vítězně skončena a že teprve potom, v tom nejslavnějším dni máje budovatelů světového míru, vykročíme do ulic jako opravdu svobodní a ničím neohrožovaní lidé, jejichž víra v právo a spravedlnost, protože to byla víra milionů poctivých lidí, překonala a rozdrtila všechny překážky, které se jim ještě stávaly do cesty.

3. olympiada lidového umění a tvorby volyň. Čechů

Úspěch první i druhé olympiady lidového umění a tvorby vol. Čechů, které se konaly v minulých letech v Žatci, dává nám jistě oprávněné naděje i na úspěch třetí, závěrečné olympiady, která se bude konat ve dnech 8.—9. července t. r. v Novém Malíně na Moravě. Rádi vzpomínáme na příznivý ohlas, který našly tyto naše kulturní podniky v tisku i u čs. veřejnosti. Bylo to něco nového, co zde ještě nebylo a osvědčilo se to. Podmínky soutěžení ve čtyřech slovanských řečích nejsou jistě snadné a jsme opravdu rádi, že se tolik našich krajanů nejen přihlásilo, účastnilo, ale i čestně obstálo v obou olympiadách. Jaký to přínos pro sblížení slovanských národů, pro poznání krásy jejich lidového umění, jaká to propagace živého slova. Můžeme být právem hrdi, že jsme to byli my, vol. Češi, kteří jsme s touto mysenkou přišli do pohraničí, kde si dříve stěží probíjávala cestičku jenom česká řeč. Na to se nesmí zapomínat.

Letošní olympiada bude uspořádána v Novém Malíně na Moravě. Je to jistě velmi správné řešení a dobrá myšlenka. Bude uspořádána ve výročí tragedie Českého Malína — volyňských Lidic pod heslem „V míru a budování je šťastný zítřek národů“. Bude to jistě důstojná vzpomínka na naše mučedníky a také výraz našeho odhodlání bojovat všemi silami a prostředky o zachování míru ve světě.

Podmínky soutěže budou v podstatě tytéž jako předešlé, až na nepatrné změny v důsledku zkušeností, získaných v minulých letech. Dnes uvedeme stručně hlavní podmínky pro jednotlivce i soubory.

Je krásné, že soubory, které se účastnily minulých olympiád, projeví značnou aktivitu a účastnily se při různých příležitostech veřejných vystoupení oslav a pod. Tato okolnost bude mít proto také vliv na hodnocení celkových výsledků pro ty které soubory a na jejich konečné pořadí.

Stěžejní podmínkou třetí olympiady je soutěž ve čtyřech slovanských řečích a to: české nebo slovenské, ruské, polské a ukrajinské. K soutěži bude připuštěn i ten, kdo se přihlásí ve třech nebo ve dvou řečích, ztrácí ovšem značný počet bodů a ani při velmi dobrém výkonu nemůže mít velké naděje na vítězství.

Další podmínkou je řádná a včasná přihláška. Tyto přijímá do 15. června t. r. Svaz Čechů z Volyň v Žatci nebo redakce čas. Věrná stráž. Přihlášky zašleme na požádání. Předpokládá se jako samozřejmé, že letošní olympiady se zúčastní všichni vítězové olympiád minulých a také řada nových zájemců zvláště z Moravy, která bude mít příležitost ukázat, co dovede.

Do soutěže jsou pojaty tyto disciplíny:

1. **Zpěv solo.** Kdo zpívá při klavírním doprovodu, je povinen opatřit si noty. Dnes je opravdu velká možnost výběru materiálu, neboť naše nakladatelství vydala celou řadu nových věcí. Je ovšem možno zpívat i bez doprovodu nebo při doprovodu na kytaru, harmoniku a pod.

2. **Zpěv duo.** Platí obdobné podmínky jako pro solo.

3. **Zpěv sborový.** Podmínky tytéž. Pamatujte, že každý soubor by hodně získal, kdyby byl na př. doprovázen na harmoniku a pod. Nezapomínejte na podmínku čtyř řečí.

4. **Recitace solo.** Pamatujte na správný výběr básní se vztahem k heslu olympiady „V míru a budování je šťastný zítřek národů“ a na podmínku čtyř řečí.

5. **Recitace sborová.** Jako recitace solová.

6. **Tanec solo.** Nezapomínejte cvičit za doprovodu, přivezte noty nebo si opatřte doprovod na harmoniku nebo jiný hudební nástroj.

7. **Tanec skupinový.** Totéž jako tanec solový. Dueta a tria se počítají do skupinového tance.

8. **Klavír.** Podmínky jako v předchozích olympiadách. Každý účinkující hraje nejméně tři skladby slovanských autorů.

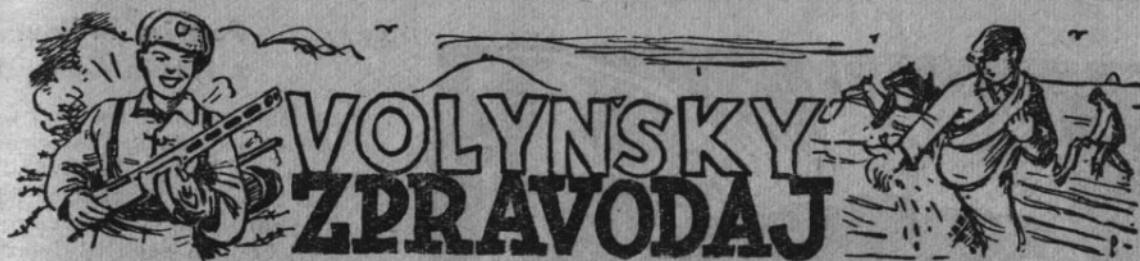
9. **Housle.** Jako klavír.

10. **Harmonika.** Jako klavír.

11. **Tvorba vlastních básní.** Jako loňského roku, nejméně pět básní vlastní tvorby. Zvláštní body se získávají za aktivitu (přiloží-li soutěžící ke svým básním na př. výstřižek z novin, v nichž byly jeho básně uveřejněny, recitovány a pod.). Také báseň v cizí řeči se hodnotí navíc.

12. **Jako novinka letošní olympiady budou ruční práce a výšivky.** Zde se naskytá velká příležitost pro naše ženy pochlubit se svojí zdatností. Jde především o výšivky na kroje, pánské košile, ruční háčkované práce — vše vlastní tvorba a fantazie. Bude-li dostatečný počet přihlášek v této soutěži, bude uspořádána výstava z těchto věcí.

To by byly stručně všechny hlavní podmínky pro účastníky naší třetí olympiady. Teď je na vás, kteří se přihlásíte, abyste se dobře připravili a čestně obstáli. Třetí olympiada bude velkou a krásnou přehlídkou našich sil na poli kulturní práce a tvorby. Věřme pevně, že bude přehlídkou radostnou a úspěšnou.

Zprávy svazu

Ústřední výbor Svazu Čechů z Volyně konal v sobotu 29. dubna t. r. schůzi, na níž bylo mimo jiné rozhodnuto, aby

1. otázka vybudování pomníku obětem Čs. Malina v Zatci byla koordinována s vybudováním důstojného památníku v Novém Malíně,
2. na slavnost položení základního kamene k pomníku padlým vol. Čechům v Uničově byli delegováni za Svaz Čechů z Volyně předseda red. Chudoba a taj. Nágel,
3. Svaz Čechů z Volyně věnuje okr. odbočce SČZV ve Sternberku 5.000 Kčs na vybudování pomníku padlým vol. Čechům v Uničově,
4. byla vzata na vědomí zpráva o likvidaci Kruhu přátel vol. Čechů v Zatci,
5. byla vzata na vědomí žádost sl. Petchorské o rozvázání pracovního poměru,
6. byla stanovena výše výkonnostního přídatku pro zaměstnance SČZV Evžena Matijenuku na 10%,
7. zástupci SČZV v Praze špkt. Kozákovi bylo uloženo, aby intervenoval na příslušných místech v Praze ve věci urychlení výplat pojistných prémie vol. Čechům za léta 1946—47,
8. bylo rozhodnuto, aby delegace SČZV znovu intervenovala na předsednictvu vlády v Praze, aby bylo urychleno jednání ve věci majetkoprávního vyrovnání s reemigranty z Volyně,
9. zvláštní pozornost byla věnována otázce placení členských příspěvků. Bylo rozhodnuto uložit všem odbočkám, aby se s touto otázkou co nejdříve vyrovnaly, neboť pevná finanční základna naší organizace je předpokladem pro úspěšnou činnost ve prospěch celku.

Všechny reemigranty z Volyně znovu velmi naléhavě upozorňujeme, že ještě po určitou dobu jest nutno udržeti naši zájmovou organizaci. Jest nezbytně nutno udržeti ji alespoň do doby, než bude vyřešena otázka náhrady za zanechané na Volyni majetky. Zejména v této době čekají nás Svaz veliké úkoly. A i jinak potřebují krajané z Volyně neustále jeho pomoci, rady i služeb.

Vážení krajané, uvědomte si, že Svaz Čechů z Volyně si udržujeme sami, že nedostáváme odnikud podpor ani subvencí. Svaz si udržíme

tím, že všichni se staneme jeho členy a že budeme pravidelně platit členské příspěvky, které obnáší 100 Kčs ročně. Z členských příspěvků vydržíme kanceláře a platíme zaměstnance. Čím více budeme mít členů, kteří platí řádné příspěvky, tím snáze budeme řešit běžné úkoly a plnit povinnosti vůči celku.

V těchto dnech jsme rozeslali svým členům, kteří nejsou povinni platit členské příspěvky u okresních odboček složenky a výběrky a v předešlém čísle Verné stráže jsme žádali o vyrovnání těchto příspěvků. Mnozí členové pochopili správně svoji povinnost a dlužné částky poukazují. Našimi členy se stávají mnozí krajané, kterým jsme dobře posloužili a kteří chtějí mít svoji organizaci silnou a početnou. Denně dostáváme mnoho nových přihlášek a dopisů, jimiž se krajané hlásí do naší volyňské pospolitosti.

Ale jsou bohužel mezi našimi členy i takoví jednotlivci, kteří Svaz znali pouze tehdy, když ho potřebovali a kteří necítí povinnost zaplatit členské příspěvky.

Krajané!

Vy všichni, kteří členy Svazu nejste, požádejte o přihlášku, abyste se jimi mohli stát a pomohli nám tak v jeho udržení.

Vy, kteří členy jste, nečekejte, až vám zašleme upomínku. Zašlete členské poštovní poukázkou, přijďte je sami zaplatit. Při korespondenci s námi zasílejte vždy v dopise známku na odpověď a uvádějte číslo členské legitimace. Členové okresních odboček Svazu! Hlaste se s členskými příspěvky u odboček! Funkcionáři a zaměstnanci odboček Svazu! Využijte zvýšené úsilí ve vybírání členských příspěvků!

Vězte všichni, že naše organizace potřebuje opravdu pro další svou existenci, aby každý její člen plnil také své závazky!

Pátrání: Svaz Čechů z Volyně pátrá po příbuzných těchto padlých příslušníků I. čs. armádního sboru v SSSR:

1. Kohout Jaroslav, nar. 31. 3. 1915, Okolek, raj. Černigov, SSSR — po manželce Olze a jiných.
2. Kubálek Jaroslav, nar. 27. 9. 1924 v Mizoči, obl. Rovno, SSSR.
3. Toušek Sláva, čet., nar. 9. 5. 1921 v obci Huleč Česká, obl. Rovno — po otci Antonínu a jiných.
4. Rigl Antonín, nar. 6. 12. 1918, Jezírko, obl. Rovno - po rodičích a j.

Všichni příbuzní nechtě podají Svazu Čechů z Volyně do 13. 5. 1950

svoji adresu, uvedou příbuzenský poměr a Svaz jim sdělí, kam se mají obrátit pro vyzvednutí pozůstalostí.

K povídce „Ruský Čech“

Sledoval jsem velmi bedlivě každé číslo Verné stráže na stránce, kde je líčen osud Moravského v znamenité povídce „Ruský Čech“.

Považuji tuto povídku za velmi hodnotný literární přínos jak pro popularisaci, tak i pro politické zhodnocení českých občanů, žijících na území Sovětského svazu.

Myslím, že každý snadno pozná, že Savický v osobě Moravského líčil svůj vlastní život a to způsobem, který poutal jak laika, tak i vytříbeného čtenáře.

Doufám, že mi redakce promine prozrazení redakčního tajemství, a sice to, že zde hodnotím další zajímavou podrobnost o povídce „Ruský Čech“, a to skutečnost, že celá povídka byla autorem psána ruský. Píli redakčních pracovníků byl vytvořen překlad, který svou hodnotou se přibližuje hodnotě překladů J. Mareše. Nám volyňským Čechům je velmi dobře známo, že některé překlady ruských originálů jsou jen slabou napodobeninou a ne skutečným obrazem originálu. Zde tedy máme možnost ocenit tím více schopnost našich redakčních pracovníků.

Dovolte mi, abych touto cestou tlumočil svůj velký dík s. Savickému, který oproštěn veškerých klerikálních a jiných předsudků líčil nám úryvky dějin občanské války neobyčejně pravdivě a zajímavě. Ne vždycky je tomu tak u ostatních našich povídkářů.

Je radostné konstatovat, že to byli v řadách případů také Češi, kteří se aktivně zapojili do boje proti kontrarevoluci a to nám dává právo, abychom odmítli jakékoliv paušalisování našeho politického postoje na území SSSR, které by mělo vyznět v náš neprospěch.

Povídka s. Savického je jasným důkazem, že v našich řadách máme lidi, kteří ve svých vzpomínkách hromadí bohatý archiv minulosti. Minulosti, která svým obsahem nám dává oprávněný pocit hrdoosti.

kpt. Emil CILC.

Hlídky volyňských záložníků

Lázeňská sezona v Léčebných domovech SBS

Fond bojovníků za svobodu při MNO umožňuje ve svých Léčebných domovech v Luhačovicích, Piešťanech, Poděbradech a Karlových Varech léčení nemocným účastníkům bojů za národní osvobození a příslušníkům jejich rodin. Vzhledem k značnému počtu uchazečů je třeba je časově rozdělit tak, aby bylo řádně využito každého lůžka. Proto musíme žádat přijaté pacienty, aby přesně dodržovali stanovené termíny a vydané směrnice, neboť jedině tak bude možno i letošního roku splnit obtížný úkol, před nímž stojíme.

Nástupní termíny a doba pobytu v léčebných domovech byly stanoveny výhradně na 21 dnů takto:

Karlovy Vary, Léčebný domov „Volga“: I. období od 8. V. do 28. V. 1950, II. období od 30. V. do 19. VI., III. období od 21. VI. do 11. VII., IV. období od 13. VII. do 2. VIII., V. období od 6. VIII. do 26. VIII., VI. období od 28. VIII. do 17. IX., VII. období od 19. IX. do 9. X., VIII. období od 11. X. do 31. X. 1950.

Při 31 lůžku bude možno v Karlových Varech poskytnout v letošní sezoně léčení celkem 248 pacientům.

Poděbrady, Léčebný domov bojovníků za svobodu: I. období od 2. V. do 22. V. a od 8. V. do 28. V. 1950, II. období od 24. V. do 13. VI. a od 30. V. do 19. VI., III. období od 15. VI. do 5. VII. a od 21. VI. do 11. VII., IV. období od 7. VII. do 27. VII. a od 13. VII. do 2. VIII., V. období od 29. VIII. do 18. VIII. a od 4. VIII. do 24. VIII., VI. období od 20. VIII. do 9. IX. a od 26. VIII. do 15. IX., VII. období od 11. IX. do 1. X. a od 17. IX. do 7. X., VIII. období od 3. X. do 23. X. a od 9. X. do 29. X. 1950.

Každá skupina v Poděbradech bude mít dva termíny, aby bylo vyhověno těm pracujícím, kteří nastupují do lázní v době svých řádných dovolených. Při celkovém počtu 38 lůžek bude možno poskytnout léčení 304 pacientům.

Piešťany, Léčebný domov bojovníků za svobodu: V Piešťanech budou přihlášení a přijati členové nastupovat léčení přesně v termínech, stanovených pro Poděbrady. Při 56 lůžkách bude zde možno poskytnout

léčení v sezoně 1950 celkem 448 pacientům.

Luhačovice: S ředitelstvem Léčebných ústavů UNP bylo sjednáno, že v Luhačovicích bude letos k použití pro členy SBS měsíčně 35 lůžek, takže celkem bude možno umístit během lázeňské sezony v Luhačovicích 245 našich pacientů. Členové SBS, kterým bude povoleno Fondem bojovníků za svobodu při MNO léčení v této sezoně, budou na léčení povoláni přímo ředitelstvem léčebných ústavů UNP v Luhačovicích, na což výslovně upozorňujeme.

Poskytování a umožňování léčení v předních lázních republiky je velkou výhodou, kterou členové SBS jistě ocení a budou při jednání o umístění v lázních dbát toho, aby všude byly dodržovány směrnice Fondu a aby ukázněným postupem jednotlivců byla usnadněna práce Fondu. Prosíme, aby členové SBS obraceli se včas na Fond bojovníků za svobodu při MNO v Praze III, nábr. kpt. Jaroše č. 3 s žádostmi o léčení jen ve vyjmenovaných lázních a obdrželi příslušné formuláře.

Oznámení

V neděli 7. května t. r. konají se v Zatici oslavy Dne vítězství a pátého výročí osvobození republiky Rudou armádou. Sraz všech účastníků v Komenského aleji v 8,30 hod. Odtud odchod na náměstí, kde bude vyslechnut rozhlasový přenos z celostátních oslav v Praze. Po defilé odchod na hřbitov a položení věnců na hroby padlých Rudoařmejců a obětí války. Členové SBS dostávají se v uniformách. Sraz v 8 hod. u hotelu Stalingerad.

Novokrajevští vzpomínají

Při příležitosti 3. výročí postavení pomníku padlým z Novokrajeva na Volyni bude se konat dne 28. května 1950 v Sýrovicích u Podbořan pouť spojená se vzpomínkovými oslavami.

Pořad: V 10 hod. vzpomínkové bohoslužby u pomníku na návsi, ve 14 hod. taneční zábava v Pšově.

Všechny srdečně zve pořadatelský výbor.

Padlým hrdinům z Novin Českých

Malá vesnice Noviny České na Volyni je jednou z nejvíce postižených obcí v druhé světové válce; padlo z této obce 30 mladých lidí, mnohdy jediný syn, někde také narukovali čtyři bratři a padli tři. Svaz bojovníků za svobodu — jednotka Staňkovic — Tvršice, na své plenární schůzi se rozhodla postavit památník spoluobčanům z Novin Českých, padlým většinou u Dukly nebo také v Rudé armádě. Jelikož vhodné místo pro postavení památníku má obec Staňkovic, bylo na schůzi rozhodnuto v této obci pomník postavit. Na žádost SBS vyšel MNV ve Staňkovicích velmi ochotně vstříc, a nejen že dovolil stavbu, ale také přislíbil pomoc. O návrh a provedení pomníku byl požádán akademický sochař František Rada, který se také tohoto úkolu ujal, takže teď nestojí nic v cestě k uskutečnění této věci.

Památník bude pět metrů vysoký, proveden ze žuly (monolit), na betonovém základě. Plastické reliéfy, provedené v bílém mramoru, budou znázorňovat: „Obětí vojáků (klesající vojín), osvobození utlačovaných (strhávání pout) a návrat do vlasti (vlast vítá své syny). Na čelné straně bude nápis a po stranách jména všech padlých v druhé světové válce. Takto bude připomínat všem ošet této malé obce a bude jako živý vykřičník volat: nikdy více válka! Jelikož na toto vysoce umělecké dílo bude jednota, ve které jsou většinou býv. bojovníci z Novin Českých, potřebovat velký peněžitý náklad, který nese prozatím ona sama, obracím se na všechny občany z Novin Českých, ať již usídlené kdekoli, aby pomohli tuto věc uskutečnit. Předpokládám, že všichni občané z Novin Českých, ať již mají ve své rodině někoho, kdo padl nebo ne, pomohou nějakým nenáročným obnosem, abychom mohli takto uctít nehynoucí památku našich drahých padlých. Peněžité částky zasílejte na adresu: Svaz bojovníků za svobodu, pokladník Josef Horník, Staňkovic č. 51, p. Zatec.

Všechny dary a sbírky, které obdržíme, budeme soustavně uveřejňovat v časopise Věrná stráž. A taktéž budeme naši veřejnost informovat, jak pokračuje stavba a také oznámíme den odhalení pomníku, který se plánuje na výročí Dukelské bitvy. Prosím, aby všichni taktéž neopomněli využít každé oslavy, ať již rodinné nebo nějaké jiné, a podnikali sbírky na tento účel. Předem srdečně všem děkuji, a doufám, že naši z Novin Českých nás v tomto díle podpoří. Náklad na postavení pomníku si vyžádá kolem 100.000 Kčs.

Vladimír Libovický
baletní mistr

Dějiny české Volyně

15. pokračování.

Dr. J. Folprecht

přece však ruská vláda čekala ještě více než tři léta, že Čechové se sjednotí na jednom vyznání a měla stále ještě v mysli husitství. Konečně poslala v r. 1883 na Volyni úředníka Dobrojanského, jehož zpráva vyzněla v ten smysl, že jednoty mezi Čechy není a ani náklonnosti k pravoslaví. Leda starokatolíci za podmínek sotva přijatelných byli náchylní k pravoslaví.

Podle mnohých zpráv stávaly se po náboženských soborech poměry nesnesitelnými. Rozdělení na české bratry (Hrdlička a Kašpar) a starokatolíky se stalo trvalým. Starosta obce byl společný, škola také, ale jinak osadníci byli od sebe oddělení skoro úplně. V kapli v jednom rohu byl oltář českobratrský, v druhém starokatolický a návštěvníci dávali i svou nelibost vůči druhé církvi v kostele najevo. Ovšem každá strana chodila jen do „svého“ hostince a takto se sousedi počali nenáviděti. V tom přineslo přestoupení k pravoslaví touženou úlevu.

V. Složky sil

Katolíci:

Možno odhadovati, že jich bylo v r. 1881 na Volyni z Čechů nejméně dvě třetiny. Přejedem jejich na Volyni, kde cítili, že katolictví stává se velmi důležitým momentem jejich i hospodářského života — hlavně se stránky negativní, katolictví, stejně dosti slabé, ztrácelo na své síle.

Čechové namnoze zlostejněli ke katolictví, poněvadž viděli, že se stále silněji sleduje jejich poměr ke katolickým kněžím polským. Poněvadž na druhé straně neměli nijakých zvláštních vztahů k vyznáním, která zde přicházela v úvahu, a poněvadž náboženské poměry jim stejně se svou neurčitostí jako naléhavostí rozrušují jejich stejně obtížné a velmi pracné hospodářské postavení. Ideové věci ustupují do pozadí a vlažnost náboženská chladne ještě více.

Složka náboženská u katolíků slabne a zvedá se příležitostně k jalovým projevům, jakmile složka druhá se ozve poněkud výbojněji. A tu vždy nevhodně narazí na nesnázná národní

a politickou. Projevilo se to ostře vůči Hrdličkovi, který doufal, když vyhoví formálně každému svému farníkovi, ať pod jednou, tak pod oběma, zahrotili se proti této náboženské liberálnosti, směřující k náboženskému sjednocení Čechů, a nejen odpadli od něho, nýbrž postavili se proti němu.

Evangelíci:

Je zpola vysvětlitelné, že evangelíci hleděli na novou českou církev jako na církev svou. Jejich pouto k vlastní církvi, stejně jako u baptistů, bylo jasné a naprosto pevné, evangelíci měli svou církev výtečně zorganizovanou. Bylo by jim možno vytknouti pouze to, že aspoň v těchto těžkých dobách nehleděli dostatečně k celku českému a že jejich snahy byly stále obráceny k vlastní církevní organizaci, i když bylo třeba postupu společného.

Zato však se nejhůževnatěji vzpírali popravoslavnění a jeví se hodně oddělenými a pokročilými celou dobu života na Volyni. Je to tradice emigrantství a neustálého vnitřního, těžce prožívaného náboženského a národního boje.

Evangelíci s počátku jeví se oporou husitství a českobratrství. Když tyto směry neměly úspěchů, počali pracovati sami pro sebe, a to s úspěchem, který by se byl také jistě projevil pevným duchem i silnými směrnicemi v českém náboženském zápase na Volyni. Jim však snahy ruské byly nebezpečné i po stránce národní. Nelze popírati, že určité sblížení se starokatolictvím by bylo bývalo možné a že česká církev právě jich pomocí mohla dosáhnouti úspěchu po stránce náboženské, jazykové i politické i všeobecně české. Věc ovšem byla ukončena, když po druhém kvasilovském soboru se evangelíci ihned ucházeli o přijetí ve Vilně a ve Varšavě.

Ať byly příčiny jakékoliv, církev evangelická se ukázala pevná ve všech směrech. Okolnosti nepříznivé, v jakých se na Volyni octla, nebyly s to, aby v ní utlumily následky těch utrpení, která pro své náboženství podstupovali jejich předkové a oni

sami. Je vidět, že oni se nemusili nikdy báti onoho vlivu, kterého se báli ti přívrženci českobratrské církve, kteří odmítli kazatele, jenž prohlásoval, že českobratrství je v té době vedeno z Berlína.

Evangelíci na Volyni byli značně sebevědomí. Bylo k tomu dosti důvodů.

Předně jsou to většinou potomci českých exulantů a exulantství je hrdá česká pečeť. V polském okolí jejich postavení, pokud bylo i historicky uvědoměle, nabývalo pevnosti na základě historických reminiscencí na styk Krakovské university, v r. 1410 založené, s českým hnutím reformačním, v kterýchžto stycích polská šlechta, hlavně jihopolská, spolu s českým náboženským hnutím dodávala lesku českému jazyku i značně jej pěstovala.

A když při přesídlování mluvilo se o českém husitství, je pochopitelné, že evangelíci ze všech přesídlenců jediní mohli rozuměti této náboženské a později politické situaci volynských Čechů. Mohli se právem pokládati za jedině zákonné následovníky Husovy a přejímající i v té době název husitů, spojovali jej s českou vírou a dále s bratrskou jednotou, majíce zároveň pevně vědomí své organizovanosti, která byla těžce, ale pevně provedena v Ochranově r. 1535, r. 1566 utvrzena s augsburským, r. 1566 helvetským vyznáním a pro Čechy ustálena za Maxmiliána II. Českou konfesí r. 1575, na konec pak vedla k svobodě náboženské majestátem Rudolfa II.

Evangelíci na Volyni vyznačovali se rozhodností i určitou tvrdostí i vůči sobě samým. Nebyli jednolití a požadované husitství přivádělo do jejich řad vedle českobratrské, augsburské a reformované vyznání ještě další složku a s tím se všim se musili nějakým způsobem vypořádati. Když pak jednání o společné české vyznání na kvasilovských sněmech nevedlo k žádanému cíli, obrátili se r. 1883 k synodu varšavskému, potom k vilenskému, který je přijal jako sbor evangelicko-reformovaný v Českém Boratině. (Pokrač.)

Popisy českých osad na Volyni — Niva Hubinská

Jaroslav Kozák:

(Pokračování).

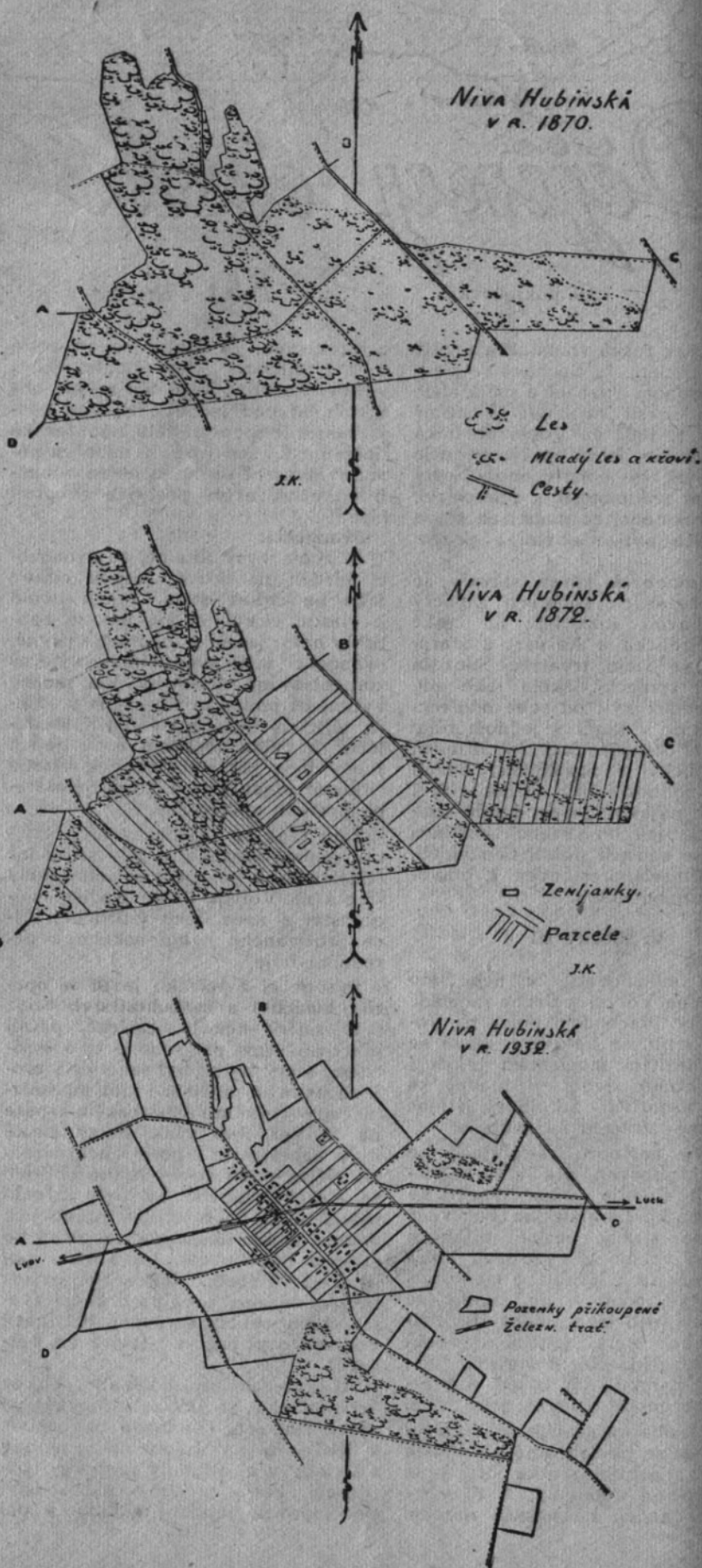
V roce 1924 byla Niva již opět zcela konsolidovanou obcí. Jen chmelnice se nepodařilo obnovit, neboť ceny chmele příliš klesaly. Již v roce 1921 založili obecní knihovnu, k níž položilo základ 120 nových vázaných knih z Československa. Později byla doplněna 200 věnovanými knihami a tak dosáhla počtu asi 400 svazků.

V roce 1929 vystavěli si v Nivě novou zděnou školu a získali současně českého učitele. Působili na ní učitelé Půlpytel, potom Nosek a Vl. Dufek. Školní budovu si krajané vystavěli zcela sami, neboť z veřejných prostředků nezískali žádné podpory. V roce 1925 založili hasičský sbor a postavili zbrojnici opět úplně z vlastních prostředků. Přibližně v téže době založili odbočku České matice na Volyni a od května 1926 dostávali kromě různých časopisů z vlastní vlastní menšinový časopis „Hlas Volyně“, který navázal na kyjevského „Čechoslovana“. Vysokoškolské vzdělání měl v té době jen jeden obyvatel Nivy, rovněž jeden měl úplné vzdělání středoškolské a dva absolvovali školu odbornou. Z 240 obyvatel obce bylo negramotných 7 osob.

Ožilo také divadelnictví a hudba. Žáci krajana Janovského vytvořili v Nivě samostatnou jedenáctičlennou kapelu, kterou řídil rolník Šobek. Také zájem o myslivost vzrostl, neboť les Zápust hostil mnoho vysoké zvěře, lišek a zajíců, a občas se v něm objevil i divoký vepř.

Po hospodářské stránce bylo velkým pokrokem vystavění železnice. Je to trať Luck—Lvov, dostavěná r. 1922 a Nivští dosud vzpomínají na výmluvnost tehdejšího kantora, který za 2 kg másla dosáhl toho, že původní projekt vedoucí přes školní parcelu byl tak pozměněn, aby pozemek obešel. Nástupiště si vystavěli Nivští z vlastních prostředků. Lepší styk s tržišti podnítl obchodní podnikavost, a tak mnozí krajané se věnovali obchodu s dobytčím (hlavně vepřovým) ve velkém, který odváželi nejen do průmyslových oblastí polských, ale i do Československa. Životní úroveň dostoupila opět předválečné výše, a tak se svatby konaly, jak bylo dříve zvykem, to jest aspoň se 100 účastníků, kteří snadno spotřebovali náležitě vykrmeného vepře, jalovici, na 100 litrů pálenky, několik set litrů piva atd. Avšak z tradičního zvykosloví se udrželo málo, jistě ne více, nežli v kterékoliv obci vnitřních Čech nebo Moravy. Různým obyčejům a pověrám pěstovaným Ukrajinci se Češi smáli. Naproti tomu přejali však od nich některé společenské hry, jako „stínání koňouta“ (o posvícení), „vybíjení žehli“ (horodky), jarní hru mládeže „koulání kolečka“ atd.

(Pokračování).

Это было под Ровно

Д. МЕДВЕДЕВ
Герой Советского Союза

(17 продолжение)

Немцы и немки с ужасом рассказывают, что Ковпак везде появляется неожиданно, истребляет немецкие гарнизоны, взрывает мосты и эшелоны. Боятся, чтобы он не пришел в Ровно, — писал мне из Ровно Кузнецов.

Что это за соединение и кто такой Ковпак, мы тогда еще не знали.

Вскоре разведчик Валя Семенов доложил мне, что в Князь-Село прибыли партизаны Ковпака и расквартировываются по соседним селам.

— Ты их видел?

— Самого Ковпака еще не видел, но к нам едут его представители.

И, правда, через час я уже познакомился с представителем Ковпака. Я увидел человека среднего роста, коренастого, с большой русской бородой. Он слез с седла и представился:

— Вершигора, начальник разведки отряда Ковпака.

На петлицах его гимнастерки три прямоугольника, означающих, что он подполковник. На левой стороне груди новенький орден Красного Знамени.

Вершигора скупо отвечал на наши расспросы. Зато очень подробно интересовался обстановкой: как расположены немецкие гарнизоны, много ли войск в Ровно и области, какие села контролируются партизанами.

— Сидор Артемович Ковпак и Семен Васильевич Руднев решили отпраздновать годовщину Красной Армии. Они просили меня передать вам приглашение прибыть к нам в Князь-Село на праздник, — сказал Петр Петрович Вершигора.

На рассвете 23 февраля я в сопровождении небольшой группы партизан выехал в Князь-Село.

Много раз за время партизанской жизни мне приходилось встречаться во вражеском тылу с партизанскими отрядами, разведчиками, с от-

дельными партизанами. И всегда эти встречи как-то особенно волновали. „Мы не одни здесь. Нам много, мы везде“, — думалось мне. Но встреча с Ковпаком и его людьми запала мне в душу на всю жизнь.

Когда мы проезжали через села Ленчин и Рудню-Ленчинскую, где расположились подразделения Ковпака, я забыл, что нахожусь во вражеском тылу. По улицам ходили бойцы, вооруженные автоматами и ручными пулеметами. На шапках ярко горели красные ленты и красноармейские звезды. Многие ковпаковцы были награждены, и новенькие ордена и медали горели на их гимнастерках. Кое-где у хат стояли станковые пулеметы и даже орудия. Партизаны распевали песни и лихо здоровались.

Ковпак в моем представлении был человеком огромного роста, с громовым голосом. Каково же было мое удивление, когда я увидел перед собой худенького человека лет шестидесяти, с тихим голосом. На его груди сверкали Золотая Звезда и орден Ленина.

— Здравствуйте, товарищ Медведев! — сказал Сидор Артемович. — Много я слышал о вас и в Брянских лесах и здесь, на Украине. Добре работаете!

Ковпак стал забрасывать меня вопросами: давно ли мы в этих местах, как ведем работу, долго ли будем сидеть под Ровно. Я подробно рассказал Сидору Артемовичу обо всем.

— А сидеть будем здесь до тех пор, пока сюда придет Красная Армия.

В это время в комнату вошел высокий красивый человек с орденами на гимнастерке. Лицо у него было очень утомленное.

— Знакомьтесь, это мой комиссар, — показывая на вошедшего, сказал Ковпак.

Мы тепло поздоровались. Семен Васильевич Руднев включился в разговор.

— Правда, что вы имеете в Ров-

но своих партизан? — спросил он.

Услышав подтверждение, Семен Васильевич еще больше оживился. Он расспрашивал меня о всех тонкостях дела, как мы добились этого, по каким документам наши люди туда ходят, как удалось установить связь с местной большевистской подпольной организацией, кто такой Новак, как мы совместно организуем операции.

— Вот и нам бы организовать такую работу, Сидор Артемович, — сказал Руднев, обращаясь к Ковпаку.

Сидор Артемович попросил меня снабдить начальника разведки подходящими документами и добавил:

— Хлопцы для города у нас найдутся, только вот немца у меня нет.

— Какого немца? — спросил Руднев.

— Да у них один партизан в Ровно под немца работает.

— Ишь ты!... Повидать его можно?

— К сожалению, нет. Он сейчас в Ровно, — ответил я.

— А нельзя ли через вашего „немца“ узнать в Ровно о результатах диверсий, которые мы провели в Ровенской области?

Я обещал, что поручу это Кузнецову.

Близился вечер. В трех комнатах были накрыты праздничные столы. За ними уселись штабные работники, командиры батальонов и рот — всего человек семьдесят.

Первый тост за товарища Сталина поднял Сидор Артемович Ковпак. За ним выступил Семен Васильевич Руднев. Нужно было видеть, с какой любовью и искренней преданностью слушали собравшиеся командира и комиссара!

Затем слово предоставили мне.

Я говорил о своем отряде, о том, какой переполох у немцев вызвало появление Ковпака и ковпаковцев; не случайно, видимо, каратели, заходя в села и хутора, прежде всего спрашивают: „Ковпака нет?“ Рассказал, что немецкие „правители“ и их жены в Ровно смертельно боятся, что Ковпак нападет на Ровно. (Продолж. следует)

Vzpomínáme

Se stále stejnou bolestí, vlastní těm, kdož milovali, vzpomínáme památky našeho drahého Jaroslava Sochora, nar. r. 1911 v Ivanovicích u Žitoměru, který padl v těžkých bojích u Odry v březnu 1945. Budiž Ti země lehkou!

S láskou a žalem vzpomínají manželka a děti, bratranec, švagrová s dětmi.

*

S hlubokým žalem v srdcích vzpomínáme, že dne 23. dubna 1949 došlo k srdce našeho drahého manžela, otce a dědečka, p. Josefa Hyhlanu z Plosky u Dubna na Volyni. Prosíme ty, kteří ho znali, aby mu s námi věnovali tichou vzpomínku.

Buď s Bohem, drahý otče, vzpomínku milou Ti věnujem. Teskně lká Tvá rodina a vnouče nad hrobem Tvým, co zbylo jen. Už rok uplynul ode dne, jak srdce naše pokryly rány, Tvá moudrá slova a rady Tvé jsou stále živé mezi námi.

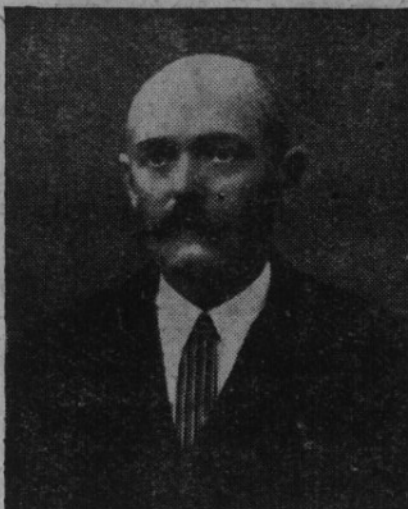
Přejeme Ti, aby Tvůj spánek v zemi našich otců byl lehký.

Rodina Hyhlanova a Gabrielova.

*

S bolestí v srdcích vzpomínáme na našeho milého bratra a spolubojovníka Ilju Petroviče Šutka, nar. 1912 v obci Siniver, okr. Volové v Zakarpatské oblasti. Padl 10.9. 1944 u Machnuvky, v těžkých bojích o Dukelský průsmyk.

Prosíme spolubojovníky, kteří jej znali, aby vzpomněli s námi. Spi sladce! Bratr Michal a spolubojovníci: F. Kranc a V. Jurtin.

S dosud nezacelenou ránou v srdcích vzpomínáme, že 18. dubna 1950 uplynulo právě sedm let, kdy nás navždy opustil ve věku 54 let náš vroucně milovaný manžel, otec a dědeček pan Josef Procházka z Mírotína u Zdobunova. Byl toho dne mezi šesti jinými občany zavražděn zlotřilou rukou neznámých pachatelů.

Nechť Ti, drahý manželi a otče, daleká volyňská země bude v spánku lehkou. S bolestí v srdcích vzpomínají na Te a nikdy nezapomenou truchlící manželka, děti, zeť, sestry, bratr a švagr. Prosíme, kdož jste jej znali, věnujte mu též tichou vzpomínku.

Vzpomínáme, že náš drahý syn a bratr Josef Procházka, nar. 25. června 1919 v Mírotíně u Zdobunova byl v r. 1941 povolán do RA a 1. května 1950 bylo tomu 5 let, když po těžké a krátké nemoci se se svým mladým životem rozloučil.

Budiž Ti, náš drahý, daleká ruská země pro věčný spánek lehkou! Vzpomínáme na Tebe a nikdy nezapomeneme. Kamarádi jeho vzpomeňte jej s námi. Truchlící matka, sestra, bratr, švagr a přátelé.

Malý oznámovatel

Blahopřání: Dne 14. května 1950 dožívá se naše drahá matka, babička a prababička Marie Čurdová z Ivanič u Žitoměru pozeňnaného věku 78 let. Její plodný život, naplněný prací a odříkáním, patřil vždy nám, našemu blahu a naší spokojenosti. Při té příležitosti přejeme naší jubilantce ještě dlouhá léta zdraví a síly pro radost nás všech.

Děti, rod. Langova a Řezníčkova.

Blahopřání: K sňatku Mikuláše Majera a sl. Milušky Mackové srdečně blahopřeje strýc Stanislav s rodinou.

Kottner František, Verneřice č. 248, okres Děčín, hledá Václava Boháčka z Ulbarova, okres Dubno na Volyni. Nechť se hlásí — nebo kdo jej zná, nechť zprávy sdělí na výše uvedenou adresu.

Prodám jeden pár koní — dvouletých hřebců (pálený hnědák a prohozený černý šiml). Výška 155 cm, klidní, v tahu zaučení. Cena 30.000 Kčs. Šlanhof Josef, Nemilany 144 u Olomouce.

Tiskový fond SČZV

Na svatbě Mikuláše Majera se sl. Miluškou Mackovou, konané dne 30. dubna 1950 ve Skupicích bylo vybráno na podnět Josefa Pokorného a Novotného Josefa ze Skupic 1.050, — Kčs na tisk. fond. — Přejeme novomanželům na jejich společné cestě hodně zářivých úspěchů a neměnné spokojenosti. Štědrým dárcům vyslovujeme srdečný dík.